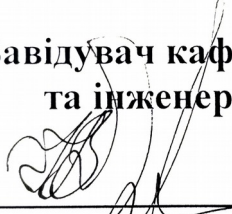

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра архітектури та інженерних вишукувань

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Завідувач кафедри архітектури
та інженерних вишукувань**

Височин І.А.
“ 12 ” червня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

1.АП.03 - Об'ємно-просторова композиція

Спеціальність: 191 «Архітектура та містобудування»

Освітня програма: Архітектура та містобудування

Факультет: будівельний

Робоча програма з дисципліни «**Об'ємно-просторова композиція**» для студентів за спеціальністю **191 «Архітектура та містобудування»**.

Розробники: *Бородай А.С., к.арх., ст. викл. кафедри АтаІВ, Бородай Я.О., асист. кафедри АтаІВ*

Робочу програму схвалено на засіданні *кафедри архітектури та інженерних вишукувань*.

Протокол від “12” червня 2020 року № 12
 Завідувач кафедри (підпис) *(Височин І.А.)*
 (прізвище та ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми (Височин І.А.)
 Декан факультету (Височин І.А.)
 Декан факультету (Височин І.А.)
 Методист відділу якості освіти,
 ліцензування та акредитації ()
 Зареєстровано в електронній базі: дата: 25.06 2020 р.

© СНАУ, 2020 рік

© А.С. Бородай, 2020 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 19 – Архітектура та будівництво (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – 4	Спеціальність 191 – Архітектура та містобудування	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 4		2020-2021	2020-2021
Загальна кількість годин - 120		Курс	
		1	1
		Семестр	
		1-й	2-й
		Лекції	
		14	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітній ступінь: бакалавр	Практичні, семінарські	
		16	30
		Самостійна робота	
		30	30
		Вид контролю:	
		залік (диф.)	залік (диф.)

Примітка.

Співвідношення кількості годин самостійної і індивідуальної роботи до аудиторних занять становить:

для денної форми навчання - 50/50% (90/90)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: розвиток об'ємно-просторового сприйняття, уяви та мислення; вивчення основних видів композиції та закономірностей досягнення композиційної гармонії на ґрунті визначених співвідношень, пропорційності, масштабності, колориту, тональності, пластичності, поєднаних за допомогою ритму, контрасту, динамічності тощо.

Завдання: набуття навичок та вмінь закономірного поєднання об'ємів та просторів у цілісну, гармонійну архітектурну форму як в абстрактних теоретичних роботах, так і в прикладних композиціях із конкретно заданими функцією та стилістикою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- закономірності композиційного зв'язку елементів форми;
- загальні властивості та якості форми;
- види композиції та галузі їх застосування у реальній архітектурній практиці;
- загальні умови формування цілісної гармонійної архітектурної композиції;
- зв'язок між композицією, образом, функцією та конструкціями;

вміти:

- формувати окремі елементи в гармонійні групи за визначеними властивостями;
- використовувати композиційні закономірності для створення гармонійних форм;
- створювати цілісні, системні гармонійні композиції теоретичного та прикладного рівнів;
- застосовувати надбані знання у реальній архітектурній практиці;
- виконувати рекомпозицію та структурно-формальний аналіз композицій.

3. Програма навчальної дисципліни

(затверджено вченою радою СНАУ від 28.12.2016 протокол № 8)

Модуль 1

Змістовий модуль 1. «Основні поняття та закономірності об'ємно-просторової композиції».

Тема 1. Роль об'ємно-просторової композиції в архітектурній освіті. Визначення поняття композиції. Короткі відомості про історію розвитку теорії композиції. Мета і завдання курсу об'ємно-просторової композиції. Основні поняття об'ємно-просторової композиції. Підготовка інструментів і засобів для виконання практичної роботи.

Тема 2. Об'єктивні властивості об'ємно-просторових форм. Поняття форми і поняття архітектурної форми. Сприймання форми, аналіз ознак та їх синтез. Категорії об'ємно-просторової композиції. Геометричні характеристики форми. Величина форми. Розташування форми у просторі. Масивність і просторовість форми. Фактура. Виконання композиційної клаузури № 1 «Тварини». Побудова складного метричного ряду.

Модуль 2

Змістовий модуль 2. «Робота з площинними об'ємно-просторовими композиціями».

Тема 3. Основні закономірності побудови об'ємно-просторових форм. Тектоніка. Симетрія, як спосіб впорядкування форми. Статика і динаміка. Візуальне об'єднання елементів форми та рівновага має як основні засоби організації цілісності форми. Способи поєднання елементів при побудові об'ємно-просторових форм. Вирішення складного метричного ряду в кольорі.

Тема 4. Колір і тон та їх властивості в композиції. Знайомство з поняттям колір та основними його категоріями. Спектральне коло. Кольорові засоби композиції. Кольорова гармонія. Кольоровий тон, чистота і насиченість кольору в композиції. Виконання композиційної клаузури № 2 «Побутові предмети». Побудова складного ритмічного ряду.

Тема 5. Відношення, пропорції і сумірність у об'ємно-просторовій композиції. Загальні положення про пропорції і сумірність у композиції. Раціональні відношення. Модуль як основа раціональної пропорційної системи. Ірраціональні відношення – пропорції. Гармонійні пропорції. Вирішення складного ритмічного ряду в кольорі. Виконання композиційної клаузури № 3 «Професія». Побудова складних мішаних рядів і їх вирішення в кольорі.

Тема 6. Умови і механізми утворення рядів у композиції. Метричний і ритмічний порядок. Особливості утворення простих і складних метричних рядів. Особливості утворення ритмічних рядів. Види ритмічних поєднань. Математичні закономірності ритмічних рядів. Виконання композиційної клаузури № 4 «Звуки».

Тема 7. Комбінаторика як принцип організації композиції. Загальні поняття та визначення комбінаторики. Комбінаторні принципи формотворення. Основні прийоми комбінаторного формотворення. Приклади та особливості застосування комбінаторики в архітектурі і дизайні. Побудова комбінаторної композиції. Побудова загальної композиції на архітектурну тематику.

Модуль 3

Змістовий модуль 3. «Основи побудови результуючої площинної композиції»

Тема 8. Робота над трьома варіантами ідей результуючої площинної композиції. Розробка першого варіанту результуючої композиції. Розробка другого варіанту результуючої композиції. Розробка третього варіанту результуючої композиції. Доопрацювання варіантів ідеї результуючої площинної композиції.

Тема 9. Затвердження ідеї результуючої площинної композиції. Розгляд варіантів ідеї результуючої композиції. Погодження найбільш оптимального варіанта ідеї результуючої композиції. Робота над ескіз-ідеєю результуючої площинної композиції в олівці

Модуль 4

Змістовий модуль 4. «Засоби та прийоми формування результуючої площинної композиції».

Тема 10. Робота над ескіз-ідеєю результуючої площинної композиції та її затвердження. Робота в олівці над ескіз-ідеєю результуючої площинної композиції згідно погодженого варіанту ідеї. Робота в кольорі над основними елементами ескіз-ідеї результуючої площинної композиції згідно погодженого варіанту ідеї. Погодження ескіз-ідеї результуючої площинної композиції. Робота над ескіз-ідеєю результуючої площинної композиції в кольорі.

Тема 11. Затвердження ескізу результуючої площинної композиції в олівці. Перевірка стану виконання ескізу. Надання зауважень по виконанню ескізу згідно погодженої ескіз-ідеї. Погодження ескізу результуючої площинної композиції в олівці. Робота над ескізом результуючої площинної композиції на форматі А2 в олівці.

Тема 12. Затвердження ескізу результуючої площинної композиції в кольорі. Перевірка стану виконання ескізу в кольорі. Надання зауважень по виконанню ескізу в кольорі згідно погодженої ескіз-ідеї. Погодження ескізу результуючої площинної композиції в кольорі. Робота над ескізом результуючої площинної композиції в кольорі.

Тема 13. Робота над чистовиком результуючої площинної композиції і затвердження роботи в олівці. Підготовка підрамника для виконання чистовика результуючої площинної композиції. Робота над чистовиком результуючої площинної композиції в олівці. Погодження чистовика результуючої площинної композиції в олівці.

Тема 14. Графічне оформлення чистовика результуючої площинної композиції в кольорі. Робота над чистовиком результуючої площинної композиції в кольорі. Остаточне графічне оформлення і підпис результуючої площинної композиції. Здача результуючої площинної композиції та її захист.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Основні поняття та закономірності об'ємно-просторової композиції.						
Тема 1. Роль об'ємно-просторової композиції в архітектурній освіті.	4	2	—	—	—	2
Тема 2. Об'єктивні властивості об'ємно-	10	2	4	—	—	4

Тема 10. Робота над ескіз-ідеєю результуючої площинної композиції та її затвердження.	8	-	4	-	-	4
Тема 11. Затвердження ескізу результуючої площинної композиції в олівці.	8	-	4	-	-	4
Тема 12. Затвердження ескізу результуючої площинної композиції в кольорі.	8	-	4	-	-	4
Тема 13. Робота над чистовиком результуючої площинної композиції і затвердження роботи в олівці.	8	-	4	-	-	4
Тема 14. Графічне оформлення чистовика результуючої площинної композиції в кольорі.	12	-	6	-	-	6
Разом за змістовим модулем 4	44	-	22	-	-	22
Усього годин	120	14	46	—	-	60

5. Теми та план лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Осінній семестр (1-й семестр)		
1.	Тема 1. Роль об'ємно-просторової композиції в архітектурній освіті. План. 1. Визначення поняття композиції. 2. Короткі відомості про історію розвитку теорії композиції. 3. Мета і завдання курсу об'ємно-просторової	2

	композиції. 4. Основні поняття об'ємно-просторової композиції	
2.	Тема 2. Об'єктивні властивості об'ємно-просторових форм. План. 1. Поняття форми і поняття архітектурної форми. 2. Сприймання форми, аналіз ознак та їх синтез. 3. Категорії об'ємно-просторової композиції. 4. Геометричні характеристики форми. 5. Величина форми. Розташування форми у просторі. Масивність і просторовість форми. Фактура.	2
3.	Тема 3. Основні закономірності побудови об'ємно-просторових форм. План. 1. Тектоніка. 2. Симетрія, як спосіб впорядкування форми. 3. Статика і динаміка. 4. Візуальне об'єднання елементів форми та рівновага має як основні засоби організації цілісності форми. 5. Способи поєднання елементів при побудові об'ємно-просторових форм.	2
4.	Тема 4. Колір і тон та їх властивості в композиції. План. 1. Знайомство з поняттям колір та основними його категоріями. 2. Спектральне коло. 3. Кольорові засоби композиції. 4. Кольорова гармонія. 5. Кольоровий тон, чистота і насиченість кольору в композиції.	2
5.	Тема 5. Відношення, пропорції і сумірність у об'ємно-просторовій композиції. План. 1. Загальні положення про пропорції і сумірність у композиції. 2. Раціональні відношення. 3. Модуль як основа раціональної пропорційної системи. 4. Ірраціональні відношення – пропорції. 5. Гармонійні пропорції.	2
6.	Тема 6. Умови і механізми утворення рядів у композиції. План.	2

	1. Метричний і ритмічний порядок. 2. Особливості утворення простих і складних метричних рядів. 3. Особливості утворення ритмічних рядів. 4. Види ритмічних поєднань. 5. Математичні закономірності ритмічних рядів.	
7.	Тема 7. Комбінаторика як принцип організації композиції. План. 1. Загальні поняття та визначення комбінаторики. 2. Комбінаторні принципи формотворення. 3. Основні прийоми комбінаторного формотворення. 4. Приклади та особливості застосування комбінаторики в архітектурі і дизайні.	2
Разом		14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Осінній семестр (1-й семестр)</i>		
1.	Клаузура № 1 «Тварини». 1. Видача завдання на клаузуру «Тварини» індивідуально кожному студентові. 2. Побудова асоціативної композиції тварини на основі основних закономірностей і засобів формування об'ємно-просторової-композиції в олівці. 3. Кольорове вирішення композиції «Тварини» згідно основних закономірностей гармонізації кольорів.	4
2.	Клаузура № 2 «Побутові предмети». 1. Видача завдання на клаузуру «Побутові предмети» індивідуально кожному студентові. 2. Побудова асоціативної композиції побутового предмету на основі основних закономірностей і засобів формування об'ємно-просторової-композиції в олівці. 3. Кольорове вирішення композиції «Побутові предмети» згідно основних закономірностей гармонізації кольорів.	4
3.	Клаузура № 3 «Професія». 1. Видача завдання на клаузуру «Професія» індивідуально кожному студентові. 2. Побудова асоціативної композиції на професію на основі основних закономірностей і засобів формування об'ємно-просторової-композиції. 3. Кольорове вирішення композиції «Професія» згідно	4

	основних закономірностей гармонізації кольорів.	
4.	Клаузура № 4 «Звуки». 1. Видача завдання на клаузуру «Звуки» індивідуально кожному студенту. 2. Побудова асоціативної композиції звуку на основі основних закономірностей і засобів формування об'ємно-просторової-композиції. 3. Кольорове вирішення композиції «Звуки» згідно основних закономірностей гармонізації кольорів.	4
Весняний семестр (2-й семестр)		
5.	Робота над трьома варіантами ідей результуючої площинної композиції. 1. Розробка першого варіанту результуючої композиції. 2. Розробка другого варіанту результуючої композиції. 3. Розробка третього варіанту результуючої композиції.	4
6.	Затвердження ідеї результуючої площинної композиції. 1. Розгляд варіантів ідеї результуючої композиції. 2. Погодження найбільш оптимального варіанта ідеї результуючої композиції.	4
7.	Робота над ескіз-ідеєю результуючої площинної композиції та її затвердження. 1. Робота в олівці над ескіз-ідеєю результуючої площинної композиції згідно погодженого варіанту ідеї. 2. Робота в кольорі над основними елементами ескіз-ідеї результуючої площинної композиції згідно погодженого варіанту ідеї. 3. Погодження ескіз-ідеї результуючої площинної композиції.	4
8.	Затвердження ескізу результуючої площинної композиції в олівці. 1. Перевірка стану виконання ескізу. 2. Надання зауважень по виконанню ескізу згідно погодженої ескіз-ідеї. 3. Погодження ескізу результуючої площинної композиції в олівці.	4
9.	Затвердження ескізу результуючої площинної композиції в кольорі. 1. Перевірка стану виконання ескізу в кольорі. 2. Надання зауважень по виконанню ескізу в кольорі згідно погодженої ескіз-ідеї. 3. Погодження ескізу результуючої площинної композиції в кольорі.	4
10.	Робота над чистовиком результуючої площинної композиції і затвердження роботи в олівці.	4

	1. Підготовка підрамника для виконання чистовика результуючої площинної композиції 2. Робота над чистовиком результуючої площинної композиції в олівці. 3. Погодження чистовика результуючої площинної композиції в олівці.	
11	Графічне оформлення чистовика результуючої площинної композиції в кольорі. 1. Робота над чистовиком результуючої площинної композиції в кольорі. 2. Остаточне графічне оформлення і підпис результуючої площинної композиції. 3. Здача результуючої площинної композиції та її захист.	6
Разом		46

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Осінній семестр (1-й семестр)</i>		
1.	Опанування матеріалів вступної лекції. Підготовка інструментів і засобів для виконання практичної роботи № 1. 1. Вивчення матеріалів вступної лекції. 2. Підготовка олівців, гумок, пензлів, гуашевих фарб, палітр, рейсфедерів для виконання домашніх завдань та прав на практичних заняттях. 3. Підготовка і підпис аркушів А4 акварельного паперу для виконання клазури № 1 на практичному занятті.	2
2.	Виконання домашнього завдання-вправи № 1 «Складний метричний ряд». 1. Побудова в олівці домашньої вправи «Складний метричний ряд» згідно закономірностей виконання композиції. 2. Виконання домашньої вправи «Складний метричний ряд» в кольорі гуашевими фарбами згідно закономірностей гармонізації кольорів. 3. Підготовка і підпис аркушів А4 акварельного паперу для виконання клазури № 2 на практичному занятті.	4
3.	Виконання домашнього завдання-вправи № 2 «Складний ритмічний ряд». 1. Побудова в олівці домашньої вправи «Складний ритмічний ряд» згідно закономірностей виконання композиції.	4

	2. Виконання домашньої вправи «Складний ритмічний ряд» в кольорі гуашевими фарбами згідно закономірностей гармонізації кольорів. 3. Підготовка і підпис аркушів А4 акварельного паперу для виконання клаузури № 3 на практичному занятті.	
4.	Виконання домашнього завдання-вправи № 3 «Мішані ряди». 1. Побудова в олівці домашньої вправи «Мішані ряди» згідно закономірностей виконання композиції. 2. Виконання домашньої вправи «Мішані ряди» в кольорі гуашевими фарбами згідно закономірностей гармонізації кольорів. 3. Підготовка і підпис аркушів А4 акварельного паперу для виконання клаузури № 4 на практичному занятті.	4
5.	Виконання домашнього завдання-вправи № 4 «Комбінаторика» в олівці. 1. Розробка ескізів для виконання комбінаторної вправи. 2. Компонівка вправи «Комбінаторика» на аркуші А4. 3. Викреслення вправи «Комбінаторика» в олівці.	4
6.	Виконання домашнього завдання-вправи № 4 «Комбінаторика» в кольорі. 1. Підбір ескізів палітри кольорів для виконання комбінаторної вправи. 2. Підбір гармонійних сполучень і розтяжок кольорів для виконання комбінаторної вправи. 3. Виконання вправи «Комбінаторика» в кольорі гуашевими фарбами.	4
7.	Виконання підсумкової домашньої роботи № 5 «Архітектурна тема» в олівці. 1. Розробка ескізів для виконання вправи «Архітектурна тема». 2. Компонівка вправи «Архітектурна тема» на аркуші А4. 3. Викреслення вправи «Архітектурна тема» в олівці.	4
8.	Виконання підсумкової домашньої роботи № 5 «Архітектурна тема» в кольорі. 1. Підбір ескізів палітри кольорів для вправи «Архітектурна тема». 2. Підбір гармонійних сполучень і розтяжок кольорів для виконання вправи «Архітектурна тема». 3. Виконання вправи «Архітектурна тема» в кольорі гуашевими фарбами.	4
Весняний семестр (2-й семестр)		
9.	Доопрацювання варіантів ідеї результуючої площинної композиції.	4

	1. Доопрацювання за зауваженнями 1-го варіанту ідеї результуючої площинної композиції. 2. Доопрацювання за зауваженнями 2-го варіанту ідеї результуючої площинної композиції. 3. Доопрацювання за зауваженнями 3-го варіанту ідеї результуючої площинної композиції.	
10 .	Робота над ескіз-ідеєю результуючої площинної композиції в олівці. 1. Побудова композиційного центру ескіз-ідеї результуючої площинної композиції в олівці. 2. Визначення основних закономірностей побудови частин композиції (метр, ритм, комбінаторний принцип). 3. Приведення елементів і частин композиції до цілісності.	4
11 .	Робота над ескіз-ідеєю результуючої площинної композиції в кольорі. 1. Підбір оптимальних поєднань кольорів для ескіз-ідеї згідно закономірностей гармонізації кольорів.. 2. Виконання ескіз-ідеї результуючої площинної композиції в кольорі.	4
12 .	Робота над ескізом результуючої площинної композиції на форматі А2 в олівці. 1. Підготовка формату А2 акварельного паперу, натягування його на підрамник. 2. Компонівка основних частин і композиційного центру ескізу результуючої площинної композиції на аркуші А2. 3. Виконання ескізу результуючої площинної композиції на аркуші А2 в олівці.	4
13 .	Робота над ескізом результуючої площинної композиції в кольорі. 1. Підбір оптимальних поєднань кольорів для ескізу згідно закономірностей гармонізації кольорів. 2. Виконання ескізу результуючої площинної композиції в кольорі.	4
14 .	Робота над чистовиком результуючої площинної композиції в олівці. 1. Підготовка чистового підрамника для виконання результуючої площинної композиції начисто. 2. Компонівка основних частин і композиційного центру результуючої площинної композиції на чистовику з урахуванням зауважень на ескізі. 3. Виконання чистовика результуючої площинної	4

	композиції на підрамнику в олівці.	
15	Остаточне графічне оформлення результуючої площинної композиції в кольорі. 1. Підбір оптимальних поєднань кольорів для результуючої площинної композиції з урахуванням зауважень по ескізу згідно закономірностей гармонізації кольорів. 2. Виконання чистовика результуючої площинної композиції в кольорі. 3. Підготовка до здачі і захисту роботи.	6
Разом		60

8. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

- 1.1. *Словесні*: пояснення, лекція, інструктаж, робота з книгою.
- 1.2. *Наочні*: демонстрація, ілюстрація, спостереження.
- 1.3. *Практичні*: практична робота.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

- 2.1. *Аналітичний*
- 2.2. *Дедуктивний метод*
- 2.3. *Традуктивний метод*

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

- 3.2. *Частково-пошуковий (евристичний)*
- 3.4. *Репродуктивний* (суть: можливість застосування вивченого на практиці).
- 3.5. *Пояснювально-демонстративний*

4. Активні методи навчання – використання технічних засобів навчання, групові дослідження, самооцінка знань, використання опорних конспектів лекцій.

5. Інтерактивні технології навчання – використання мультимедійних технологій, діалогове навчання.

9. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС
2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)
3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:
 - рівень знань, продемонстрований на практичних, лабораторних та семінарських заняттях;
 - самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
 - виконання аналітично-розрахункових завдань;
 - письмові завдання при проведенні контрольних робіт;

4. Пряме врахування у підсумковій оцінці виконання студентом певного індивідуального завдання:
- курсова робота.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

При формі контролю «залік» (осінній семестр – 1-й)

Поточний контроль та самостійна робота								Разом за модулі та СРС	Ате-ста-ція	Су-ма	
Змістовий модуль 1 - 15 балів		Змістовий модуль 2 – 55 балів									С Р С
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8				
7	8	8	8	8	8	8	15	15	85 (70+15)	15	100

При формі контролю «залік» (весняний семестр – 2-й)

Поточний контроль та самостійна робота							С Р С	Разом за модулі та СРС	Ате- ста- ція	Су- ма
Змісто- вий модуль 1 - 15 балів		Змістовий модуль 2 – 55 балів								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7				
7	8	10	10	10	10	15	15	85 (70+15)	15	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
---------------	--------	-------------------------------

всі види навчальної діяльності	ECTS	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диференційованого заліку	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до практичних робіт з дисципліни «Об'ємно-просторова композиція» для студентів I курсу напряму підготовки 6.060102 «Архітектура», А.С. Бородай.
2. Конспект лекцій з дисципліни «Об'ємно-просторова композиція» для студентів I курсу напряму підготовки 6.060102 «Архітектура», А.С. Бородай.
3. Пакет візуального супроводження з дисципліни «Об'ємно-просторова композиція», А.С. Бородай.
4. Роботи методичного фонду.

12. Рекомендована література

Базова

1. Араухо И. Архитектурная композиция.— М.: Высшая школа, 1982. —208 с.: ил.
2. Божко Ю.Г. Основы архитектоники и комбинаторики формообразования.— Харьков, Выща школа, 1984. — 184 с.: ил.
3. Иконников А.В., Степанов Г.П. Основы архитектурной композиции. — М.: Искусство, 1971. — 224 с.: ил.
4. Кринский В.Ф., Ламцов И.В., Туркус М.А. Элементы архитектурно пространственной композиции. — М.: Стройиздат, 1968. — 168 с.: ил.
5. Основы архитектурной композиции и проектирования / Под общ. ред. А.А.Тица. — К.: Выща школа, 1976.— 256 с.: ил.

Допоміжна

1. Арнхейм Р. Динамика архитектурных форм. — М.: Стройиздат, 1984. — 192 с.: ил.

2. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. – М.: Прогресс, 1974. – 392 с.: ил.
3. Архитектура и эмоциональный мир человека. – М.: Стройиздат, 1985. – 208 с.: ил.
4. Зайцев А. Наука о цвете и живопись. – М.: Искусство, 1986. – 158 с.: ил.
5. Иконников А.В. Функция, форма, образ в архитектуре. – М.: Стройиздат, 1986. – 288 с.: ил.
6. Иконников А.В. Художественный язык архитектуры. – М.: Искусство, 1985. – 175 с.: ил.
7. Середюк И.И. Восприятие архитектурной среды. – Львов, Выща школа, 1979. – 202 с.: ил.
8. Теория композиции в советской архитектуре / Под ред. Л.И.Кирилловой. – М.: Стройиздат, 1988. – 256 с.: ил.
9. Цойгнер Г. Учение о цвете. – М.: Стройиздат, 1971. – 159 с.: ил.
10. Чернихов Я. Конструкция архитектурных и машинных форм. – Л.: Издво ленингр. общва архров, 1931. – 232 с.: ил.

13. Інформаційні ресурси

1. http://archvuz.ru/2014_2/17
2. <http://kpfu.ru/pdf/portal/oop/85690.pdf>
3. <http://www.dizayne.ru/txt/3sozd0106.shtml>